

Sygn. akt

III AUa 67/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Urszula Kocyłowska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **22 maja 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **E. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **28 listopada 2013 r.** sygn. akt **IV U 1002/13**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 67/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił E. F. ustalenia prawa do emerytury, wskazując w uzasadnieniu, że nie udowodnił piętnastoletniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia zawartego w decyzji organ rentowy powołał art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2009 r. Nr 153 poz. 1227) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W odwołaniu od powyższej decyzji skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie E. F. domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W uzasadnieniu odwołania dowodził, że posiada wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, a potwierdzić to mogą świadkowie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 28 listopada 2013r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 25 marca 2013r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy E. F. prawo do emerytury poczynając od dnia 26 lutego 2013r. oraz ustalił brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W pisemnym uzasadnieniu wydanego rozstrzygnięcia Sąd wskazał na niesporne okoliczności dotyczące okresu składkowego urodzonego (...) wnioskodawcy w wymiarze ponad 25 lat.

Za sporną uznał kwestię nie zaliczenia przez organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Cukrowni (...).

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a przede wszystkim zeznań wnioskodawcy oraz świadków, Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca od 1 października 1981r. pracował w Cukrowni (...) na wydziale wapniarni.

W trakcie kampanii cukrowniczej trwającej przez 3 miesiące w roku – od października do grudnia – pracował przy produkcji wapna. Była to praca stała i w pełnym wymiarze. Po zakończonej kampanii, od stycznia trwało wygaszanie pieców wapiennych, które w celu obniżenia temperatury załadowywane były kamieniami wapiennymi i jednocześnie wymagały usunięcia wapna palonego. Proces wygaszania trwał około miesiąca. Następnie piece i inne urządzenia z linii technologicznej były oczyszczane z resztek, spieków wapna i pyłu. Oczyszczanie pieców wymagało wejścia do ich wnętrza i ręcznego usuwania resztek. Oczyszczenia wymagały także zbiorniki do przechowywania mieszanki pyłu wapiennego i wody wykorzystywanej do produkcji. Prace te wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze przez siedem miesięcy w roku. Z kolei w miesiącach sierpień i wrzesień każdego roku zwożono materiały do kampanii, przygotowywano kamień wapienny do wsadu do pieca, również węgiel i koks. Wnioskodawca nadzorował cały tok transportu tych materiałów poczynając od przesyłu z wagonów na plac poprzez transport przenośnikami taśmowymi, przy segregacji i przesywaniu do miejsca składowania.

Przy takich ustaleniach Sąd Okręgowy stwierdził, że E. F. pracował na wydziale wapniarni i w różnych okresach roku wykonywał różne prace związane z kampanią cukrowniczą. Prace te w przekonaniu Sądu I instancji należało zakwalifikować jako prace w warunkach szczególnych. Były to prace przy produkcji wapna – ujęte w Wykazie A Dział V poz. 16, prace polegające na oczyszczaniu pojemników – zbiorników po produktach żrących i parzących jakim było wapno, prace wewnątrz zbiorników, aparatów i instalacji technologicznych na wapniarni – ujęte w Wykazie A Dział IV poz. 39 oraz prace magazynowe, przeładunkowe – załadunek i rozładunek oraz transport wyrobów pylistych, żrących i parzących – Wykaz A Dział XV poz. 40.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wyniki postępowania dowodowego jednoznacznie wskazywały na taki właśnie rodzaj i charakter wykonywanych przez wnioskodawcę prac w przebiegu zatrudnienia w Cukrowni w R.. Łączny okres zatrudnienia w warunkach szczególnych wyniósł, zdaniem Sądu I instancji, co najmniej 15 lat, co przy spełnieniu

pozostałych przesłanek wynikających z art. 184 ustawy emerytalno – rentowej przesądziło o prawie wnioskodawcy do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wydane orzeczenie Sąd I instancji oparł na treści art. 477¹⁴ 2 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. i zarzucił:

- naruszenie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009r. Nr 53, poz. 1227) poprzez przyjęcie, że wnioskodawca posiada 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach i przyznanie z tego tytułu prawa do emerytury, pomimo że skarżący nie wykazał bezsprzecznie okresu 15 lat stałego wykonywania prac w warunkach szczególnych, zaś ustalony wymiar stażu pracy w szczególnych warunkach jest mniejszy niż wymagane przepisami 15 lat, ponieważ wnioskodawca jedynie przez około 3 miesiące w każdym spornym roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę w warunkach szczególnych, zaś w pozostałych okresach wykonywał prace różne,

- naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 233 § 1 kpc z uwagi na:

1) brak wszechstronnego rozważenia zalegającego materiału dowodowego, w szczególności ustaleń poczynionych w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 8 maja 2012r. oddalającym odwołanie wnioskodawcy, a także prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 22 listopada 2012r. podtrzymującym stanowisko Sądu I instancji i oddalającym apelację wnioskodawcy,

2) dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności przyjęcie, że zeznania świadków oraz wnioskodawcy w niniejszym postępowaniu dały podstawę do uznania, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze w całym spornym okresie był zatrudniony w warunkach szczególnych, podczas gdy w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem o to samo roszczenie między tymi samymi stronami zeznający świadkowie oraz wnioskodawca wykazali, że E. F. w spornym okresie wykonywał prace w szczególnych warunkach przez jedynie 3 miesiące w roku.

Przy tak sformułowanych zarzutach Zakład wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja organu rentowego jest niezasadniona i dlatego podlega oddaleniu. W ocenie tutejszego Sądu zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie zawiera bowiem trafne i odpowiadające prawu rozstrzygnięcie.

W niniejszej sprawie wnioskodawca E. F. ponownie dochodził ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku, o której mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227).

Organ rentowy wskazuje w apelacji, że ustalenia Sądu I instancji w przedmiotowym postępowaniu są rozbieżne z ustaleniami Sądu poczynionymi podczas postępowania toczącego się między tymi samymi stronami, a zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 22 listopada 2012r. sygn. Akt III AUa 829/12.

Jako bezsporną podaje okoliczność, że wnioskodawca po prawomocnym zakończeniu poprzedniego postępowania nie przedłożył żadnych wiarygodnych dokumentów stanowiących inne okoliczności w sprawie oraz żadnych dowodów potwierdzających zatrudnienie w spornych latach w warunkach szczególnych.

Twierdzenie to w ocenie Sądu Apelacyjnego jest nieuprawnione.

Ma rację organ rentowy, kiedy zwraca uwagę, że spór o ustalenie dla wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym toczył się już przed Sądem Okręgowym i zakończony został prawomocnym wyrokiem tego Sądu z 8 maja 2012r., zaakceptowanym przez Sąd Apelacyjny.

Podkreślenia jednak wymaga, że kontrolą w tamtym postępowaniu objęta była jedynie decyzja z 18 stycznia 2012r.

Sąd Apelacyjny wielokrotnie już przytaczał utrwalony w orzecznictwie sądowym pogląd, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych to treść decyzji organu rentowego wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania sprawy przez sąd. W sprawach tych zmiana okoliczności tak faktycznych jak i prawnych, ewentualnie ujawnienie nowych dowodów otwiera na nowo możliwość ubiegania się o świadczenie. Nie można bowiem wykluczyć, że zdarzenia powstałe po uprawomocnieniu się decyzji lub orzeczenia mogą spowodować spełnienie przesłanek do uzyskania prawa do świadczenia. Rozpoznanie zaś przez organ rentowy merytorycznie kolejnego wniosku o ustalenie prawa do świadczenia i wydanie decyzji, następnie zaskarżonej do Sądu oznacza konieczność także merytorycznego rozpoznania przez Sąd od takiej decyzji, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

E. F. występując ponownie z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury przedłożył zeznania kolejnych świadków, potwierdzających wykonywanie przez niego w spornych latach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach i dowód ten winien być zostać poddany ocenie niezależnie od oceny wiarygodności i mocy dowodowej zeznań świadków słuchanych w poprzednim postępowaniu.

Z tych też względów, zdaniem Sądu Apelacyjnego, istniały podstawy do rozpoznania odwołania skarżącego, na skutek zakwestionowania przez niego kolejnej decyzji odmawiającej prawa do emerytury, przy uwzględnieniu jego wniosku o przesłuchanie wskazywanych w odwołaniu świadków.

Powracając zatem do istoty sporu przypomnieć wypadnie, iż prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym przysługuje ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., po osiągnięciu przez nich wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 ustawy emerytalno – rentowej (55 lat dla kobiet oraz 60 lat dla mężczyzn), o ile przed dniem 1 stycznia 1999 r. spełnili przesłanki stażowe – tj. wykazali łączny staż ubezpieczenia wynoszący odpowiednio dla mężczyzn co najmniej 25 lat, a dla kobiet 20 lat, w tym co najmniej 15 – letni staż pracy w warunkach szczególnych (wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku), oraz którzy nie przystąpili do OFE.

Bezspornym w sprawie było, że E. F. ukończył 60 lat życia, legitymuje się ponad 25 – letnim stażem ubezpieczenia oraz nie przystąpił do OFE. Spornym natomiast pozostawało czy będąc zatrudnionym w Cukrowni (...) w R., od 1 października 1981r. do 31 grudnia 1998r. stale i w pełnym wymiarze przechował w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji na podstawie zeznań L. B., J. Z., S. O. i A. J. oraz zeznań samego wnioskodawcy, które są logiczne i korespondują ze sobą ustalił, że E. F. w okresie zatrudnienia w Cukrowni (...) pracował stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wymienionych w Wykazie A Dział V poz. 16 (produkcja wapna), Dział IV poz. 39 (oczyszczanie albo naprawianie aparatów lub pojemników – np. cystern, zbiorników itp. – po produktach toksycznych, żrących i parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych i Dział IV poz. 40 (prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych).

Ustalenia powyższe Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w pełni podziela, gdyż znajdują one potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, którego ocena – pomimo zgłaszanych przez organ rentowy zastrzeżeń nie budzi wątpliwości. Poczynione bowiem ustalenia w zakresie faktycznie zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska i rodzaju wykonywanej pracy znajdują oparcie w zeznaniach słuchanych w sprawie tak świadków jak i samego wnioskodawcy – nie są to więc ustalenia dowolne. Nie zachodzi też sygnalizowana przez organ rentowy rozbieżność pomiędzy zeznaniami świadków słuchanych w sprawie toczącej się przez Sądem Okręgowym do sygn. Akt IV U 282/12 i złożonymi w przedmiotowej sprawie. W istocie bowiem zeznania L. B. i J. Z. potwierdzają zeznania S. O. i A. J.,

stanowiąc ich logiczne i wiarygodne uzupełnienie, co do rodzaju i charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę w przebiegu zatrudnienia pracy.

Podkreślenia wreszcie wymaga wyjątkowo staranna analiza tych zeznań dokonana przez Sąd I instancji, której nie podważają nie poparte żadnymi dowodami twierdzenia organu rentowego o wykonywaniu przez wnioskodawcę prac „różnych” nie wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Reasumując powtórzyć wypadnie, że przyjęta przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego nie była oceną dowolną, ale mieszczącą się w granicach swobodnej oceny o jakiej stanowi art. 233 § 1 kpc.

Apelacja organu rentowego nie zawiera zaś żadnych zarzutów, które ocenę wiarygodności i mocy dowodów dokonaną przez Sąd I instancji mogłyby podważyć.

W świetle powyższych wywodów apelację organu rentowego wobec braku zarówno podstaw faktycznych jak i prawnych do jej uwzględnienia, należało oddalić na podstawie art. 385 kpc.